

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 2773/2025
25.12.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Драгане Миросављевић и Надежде Видић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Славко Макаји, адвокат из ..., против тужене Јавне медијске установе „Радио-телевизија Србије“, Београд, ради утврђења дискриминације, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1086/25 од 03.04.2025. године, у седници већа одржаној 25.12.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1086/25 од 03.04.2025. године.

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев тужиоца за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П1 67/21 од 04.10.2022. године, ставом првим изреке, одбијен је предлог тужиоца да суд поново отвори главну расправу. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тражено да суд утврди постојање дискриминације, коју је тужени извршио на начин што је у ситуацији избора генералног директора ЈМУ РТС, због тужиочевих личних својстава, статуса и уверења, ставио тужиоца у неповољнији положај у односу на друге пријављене учеснике конкурса и то тако што је незаконито, односно неосновано одбацио пријаву тужиоца на конкурс, односно што није позвао тужиоца на посебну седницу управног одбора ЈМУ РТС, а на коју је позвао друге пријављене кандидате и о томе није обавестио тужиоца нити је тужиоцу пружио могућност да се изјасни, чиме је тужени дискриминисао тужиоца у односу на друге пријављене учеснике конкурса, односно тужени је извршио дискриминацију која је забрањена у односу на услове за запошљавање и избор кандидата за обављање одређеног посла као неоснован. Ставом трећим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражено да суд утврди постојање дискриминације

коју је извршио тужени тако што је због тужиочевих личних својстава, статуса и уверења, у периоду од јуна 2018. године па све до сада ускратио права тужиоцу, односно пропустио да извршио радњу враћања на рад тужиоца код туженог по правноснажној извршној пресуди Првог основног суда у Београду број 21 П1 1254/2010 од 25.06.2012. године и по решењу о извршењу Првог основног суда у Београду И 628/18 од 21.06.2018. године, чиме је тужени извршио радњу дискриминације и повредио права личности тужиоца, која је забрањена одредбама Закона о раду, одредбама Закона о забрани дискриминације и одредбама Устава Републике Србије као неоснован. Ставом четвртим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражено да суд утврди постојање дискриминације, коју је тужени извршио, због тужиочевих личних својстава, статуса и уверења, у ситуацији отказа уговора о раду тужиоцу и то доношењем решења туженог број ... од 30.07.2008. године, а које је као незаконито поништено правноснажном извршном пресудом Првог основног суда у Београду број 21 П1 1254/2010 од 25.06.2012. године, па је на тај начин тужени извршио дискриминацију тужиоца која је забрањена у односу на отказ уговора о раду као неоснован. Ставом петим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражено да суд утврди постојање дискриминације, коју тужени због тужиочевих личних својстава, статуса и уверења извршио у ситуацији исплата зарада запосленим код туженог за месеце март, април, мај, јун и јул 2008. године, тако што је тужени свим запосленима код туженог уредио, на време и у складу са законом и колективним уговором исплатио све зараде за претходно наведене месеце, а само тужиоцу тужени није исплатио зараде за месец март, април, мај, јун и јул 2008. године, чиме је тужени извршио дискриминацију тужиоца која је забрањена у односу на услове рада и сва права из радног односа као неоснован. Ставом шестим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражено да суд утврди постојање дискриминације, коју је тужени, због тужиочевих личних својстава, статуса и уверења, извршио у ситуацији исплата накнада трошкова (регрес, топли оброк и превоз), запосленима код туженог за месец март, април, мај, јун и јули 2008. године, тако што је тужени свим запосленима код туженог на време и у складу са законом и колективним уговором исплатио све накнаде трошкова за наведене месеце 2008. године, а само тужиоцу тужени није исплатио накнаде трошкова за месец март, април, мај, јун и јули 2008. године, па је на тај начин тужени извршио дискриминацију тужиоца у односу на друге запослене код туженог, која је забрањена у односу на услове рада и сва права из радног односа као неоснован. Ставом седмим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражено да суд утврди постојање дискриминације, коју тужени, због тужиочевих личних својстава, статуса и уверења, извршио у ситуацији уплата доприноса за обавезно социјално осигурање запосленима код туженог за месец март, април, мај, јун и јули 2008. године, тако што је тужени свим запосленима код туженог на време и у складу са законом и колективним уговором уплатио све доприносе за обавезно социјално осигурање за све претходно наведене месеце у 2008. години, а само тужиоцу тужени није уплатио доприносе за обавезно социјално осигурање за месец март, април, мај, јун и јули 2008. године, чиме је тужени извршио дискриминацију тужиоца у односу на друге запослене код туженог, која је забрањена у односу на услове рада и сва права из радног односа као неоснован. Ставом осмим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражено да суд утврди постојање дискриминације коју тужени због тужиочевих личних својстава, статуса и опредељења, извршио у ситуацији упућивања запослених на принудни одмор (плаћено одсуство) у 1993. години на начин што је тужени у супротности са одредбама правилника и критеријума за упућивање

запослених на принудни одмор, ставио тужиоца у неповољнији положај у односу на друге запослене код туженог тако што је неосновано упутио тужиоца на принудни одмор у трајању дужем од две године, док за то време други запослени код туженог нису били упућени на принудни одмор ниједан дан, чиме је тужени извршио дискриминацију тужиоца у односу на друге запослене код туженог, која је забрањена у односу на услове рада и сва права из радног односа као неоснован. Ставом деветим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражено да суд утврди постојање дискриминације коју је тужени, због тужиочевих личних својстава, статуса и опредељења, извршио у ситуацији упућивања запослених на принудне одморе (плаћена одсуства) у 1999. и 2000. години на начин што је тужени противно одредбама закона, Правилника, уредбе и програма упућивања запослених на принудне одморе, ставио тужиоца у неповољнији положај у односу на друге запослене код туженог тако што је у 1999. и 2000. години тужени чак три пута упућивао тужиоца на принудне одморе док за то време друге запослене код туженог тужени ниједном није упутио на принудни одмор, чиме је тужени извршио дискриминацију тужиоца у односу на друге запослене код туженог, која је забрањена у односу на услове рада и сва права из радног односа као неоснован. Ставом десетим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражено да суд утврди постојање дискриминације, коју тужени, због тужиочевих личних својстава, статуса и уверења, извршио у ситуацији уплата доприноса за обавезно социјално осигурање запосленима код туженог за период од 01.03.1999. године до 15.12.2000. године, а по правноснажној извршној пресуди Првог основног суда у Београду П1 240/10 од 09.05.2016. године, тако што тужени није уплатио разлику у доприносима за обавезно социјално осигурање која је утврђена претходно наведеном правноснажном извршном пресудом, чиме је тужени извршио дискриминацију тужиоца у односу на друге запослене код туженог којима је уплатио целе новчане износе доприноса за обавезно социјално осигурање, па је на тај начин тужени извршио дискриминацију која је забрањена у односу на услове рада и сва права из радног односа као неоснован. Ставом једанаестим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражено да суд утврди постојање дискриминације, коју тужени, због тужиочевих личних својстава, статуса и уверења учинио пропуштањем да изврши радње и обавезе послодавца које су прописане и утврђене одредбама члана 16. Закона о раду, односно тужени је дискриминисао тужиоца у односу на друге запослене код туженог тако што тужиоцу није обезбедио услове рада које је по закону био дужан да обезбеди, а које је тужилац више пута писаним путем захтевао од туженог да му обезбеди, па је на тај начин тужени ставио тужиоца у неповољнији положај у односу на друге запослене код туженог, чиме је тужени извршио дискриминацију која је забрањена у односу на услове рада и сва права из радног односа као неоснован. Ставом дванаестим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражено да суд утврди постојање дискриминације, коју тужени, због тужиочевих личних својстава, статуса и уверења, преко своје службе обезбеђења извршио у појединим ситуацијама уласка тужиоца и боравка тужиоца у зградама туженог, тако што су службеници обезбеђења туженог у више ситуација стављали тужиоца у неповољнији положај у односу на друге запослене код туженог на тај начин што су у више ситуација само тужиоца неосновано ометали да уђе у зграде туженог, а када би тужилац већ ушао у просторије туженог тада би, не увек али у појединим ситуацијама службеник обезбеђења ишао за тужиоцем и пратио га па је на тај начин узнемиравао тужиоца и повредио је права личности тужиоца, чиме је тужени извршио дискриминацију тужиоца у односу на

друге запослене, која је забрањена у односу на услове рада и сва права из радног односа као неоснован.

Допунским решењем Вишег суда у Београду П1 67/21 од 27.12.2024. године, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 1086/25 од 03.04.2025. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда. Ставом другим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђено решење П1 67/21 од 27.12.2024. године. Ставом трећим изреке, одбијен је као неоснован захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду, на основу члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11...10/23) Врховни суд је нашао да ревизија тужиоца није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Наводи ревидента да је другостепени суд учинио битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези члана 386. став 3. Закона о парничном поступку, јер је испитујући законитост и правилност првостепене пресуде пропустио да утврди да је првостепена пресуда захваћена битном повредом одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. ЗПП нису основани јер је другостепени суд ценио наводе жалбе тужиоца.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био у радном односу код туженог на неодређено време почев од марта 1975. године, а решењима туженог из 1993. године упућиван је на плаћено одсуство, са поновним почетком рада, дана 09.02.1995. године. Тужилац је учествовао на јавном конкурс за именовање генералног директора Јавне медијске установе РТС који је објављен у дневном листу „Политика“ током 2020. године. Тужилац је у иницијалном акту и поднеску од 19.04.2021. године навео конкретне радње туженог за које сматра да је истим тужени извршио акт дискриминације према њему. Према утврђеном чињеничном стању тужени је приликом доношења својих одлука које се тичу радно-правног статуса тужиоца док је био запослен код туженог доносио исте примењујући релевантне законске прописе, а чињеница да је у поступку оцене законитости одлука туженог надлежни суд донео пресуду и закључио да су ти акти туженог па и решење о отказу уговора о раду тужиоца незаконити, не воде по аутоматизму закључку да је извршен акт дискриминације. Ово стога што је тужилац искористио законско право да против тих аката туженог затражи судску заштиту коју могућност је искористио и успео у свом захтеву, као и са захтевом за накнаду штете. То што тужени није тужиоцу исплаћивао зараде као осталим запосленима и није му исплатио накнаду штете по правноснажној одлуци суда, не значи аутоматски да је извршена дискриминација према тужиоцу, а код чињенице да је тужилац искористио законску могућност да

покрене поступак принудног извршења, како за накнаду штете, тако и за враћање на рад. Стога у радњама туженог који се тичу доношења аката којима је тужиоцу отказан Уговор о раду, потом враћања тужиоца на рад, те исплате зараде и свих других врста накнада по основу правноснажних судских одлука па и оних који се тичу доприноса за обавезно социјално осигурање немају елементе дискриминације, нити одлуке туженог којим је тужилац упућен на принудни одмор у трајању од две године, јер је тужиоцу дата могућност да против свих тих аката туженог који се тичу радно-правног статуса тужиоца за које тужилац тврди да представљају акте дискриминације, да покрене поступак пред надлежним судом ради оцене законитости тих радњи. У односу на акт дискриминације који се тичу поступка спровођења конкурса за избор генералног директора туженог, а које се према тврдњама тужиоца састоји у томе што га тужени није позвао на последњу седницу управног одбора нити пружио могућност тужиоцу да се изјасни, а да је позвао друге учеснике овог конкурса на разговор, те да му није дао да изврши увид у конкурсну документацију, утврђено је да тужилац није испуњавао услове који су били садржани у конкурс у који је објављен за именовање генералног директора у августу и септембру 2020. године које се тичу радног искуства на руководећим пословима, налазећи да стога не постоји непосредна и посредна дискриминација ни да је тужилац доказао да је тужени повољније поступао према другим запосленима у сличној ситуацији. Тужилац је у смислу одредбе члана 195. став 1. Закона о раду могао да покрене поступак оцене законитости одлука туженог које су се тичале његовог радноправног статуса, имао је и могућност да пред надлежним судом покрене поступак оцене законитости одлука туженог које су се односиле на поступак избора генералног директора туженог и поступак који је претходио доношењу ове одлуке. У односу на тврдњу да је извршен акт дискриминације јер му није омогућено да изврши увид у конкурсну документацију, да га нису позвали на разговор као остале кандидате, да је имао проблем са службом обезбеђења приликом уласка у просторије туженог, немају дискриминаторско својство, нити је тужени исте предузео због личног својства тужиоца, већ је исте донео применом релевантног прописа, а да ли је одлука законита или не може се одлучивати у посебном поступку.

Полазећи од напред наведеног, нижестепени судови су одбили тужбени захтев, налазећи да описано понашање туженог према тужиоцу не представља дискриминацију, односно дискриминаторско понашање према одредбама Закона о забрани дискриминације, те су применом члана 2. став 1. тачка 1., члана 4., 16. и 45. Закона о забрани дискриминације у вези са чланом 18. Закона о раду одбили тужбени захтев уз закључак да би у конкретном случају могло бити утврђено да је тужилац у спорном периоду претрпео дискриминацију од стране туженог било је потребно да постоји незаконито поступање туженог (чињење или нечињење) које је јасно уперено на неко лично својство тужиоца из члана 2. Закона о забрани дискриминације, да су акти дискриминације сходно правилу из члана 45. став 2. истог закона на несумњив начин подигнути на потребан степен вероватноће и да је јасно опредељено и идентификовано угрожено лично својство тужиоца, као и да је остварена претпоставка узрочности, а што није случај у конкретној правној ствари.

По налажењу Врховног суда, одлука другостепеног суда је заснована на правилној примени материјалног права.

Забрана дискриминације у области рада прописана је Уставом и конвенцијом за заштиту људских права и основних слобода, а ближе је регулисана Законом о забрани дискриминације и Законом о раду. Одредбом члана 21. став 3. Устава Републике Србије и члана 14. Конвенције за заштиту људских права и основних слобода, забрањена је свака дискриминација непосредна или посредна, по било ком основу. Одредбом члана 2. став 1. Закона о забрани дискриминације („Службени гласник РС“, бр. 22/09) прописано је да изрази „дискриминација“ и „дискриминаторско поступање“ означавају свако неоправдано прављење разлике или неједнако поступање односно пропуштање (искључивање, ограничавање или давање првенства) у односу на лица или групе као и чланова њихових породица, или њима блиска лица на отворен или прикривен начин, а који се заснива на неком личном својству.

Према члану 41. став 1. Закона о забрани дискриминације прописано је да је свако ко је повређен дискриминаторским понашањем има право да поднесе тужбу суду док је чланом 43. прописано да судска заштита подразумева и право на накнаду материјалне и нематеријалне штете.

Полазећи од законских норми, основна карактеристика дискриминације јесте прављење разлике између лица које тврди да је дискриминисано и других лица у истој или сличној ситуацији, које притом мора бити неоправдано и мора бити везано за неко лично својство дискриминисаног лица. Такође према члану 45. став 2. наведеног закона, лице које тврди да је дискриминисано мора да учини вероватним акте дискриминације, односно да му је због неког личног својства повређено људско или мањинско право зајемчено Уставом и то представља неопходну претпоставку да би се могла утврдити повреда начела забране дискриминације. Уколико неоправдано неједнак третман нема за основ лично својство онда може бити реч о неком другом забрањеном противправном понашању, али не и о дискриминацији. Како тужилац у овом поступку сматра да је дискриминација од стране туженог према њему извршена из разлога наведених у садржини самог захтева, а лично својство које тужилац наводи као основ дискриминације су статус и његова уверења што се испољило кроз незаконито, односно неосновано поступање туженог у радно-правном статусу тужиоца и приликом одлучивања о конкурс за директора ЈМУ РТС, правилно су нижестепени судови закључили да тужилац није учинио вероватним своје тврдње да је дискриминисан по свом личном својству у вези са одбацивањем његове пријаве на конкурс и непозивање на посебну седницу управног одбора, невраћањем на рад, доношења решења од 30.07.2008. године, неисплаћивањем зарада, регреса, топлог оброка и превоза у 2008. години, неуплаћивањем доприноса, упућивањем на плаћено одсуство, необезбеђивањем услова за рад, те ометања приликом уласка у зграду. Тужилац није ближе определио лично својство услед кога је он био дискриминисан и угрожен због којих се према њему поступало различито у односу на друге запослене.

Оспоравање правилности утврђеног чињеничног стања није дозвољен ревизијски разлог у смислу члана 407. став 2. ЗПП.

Врховни суд је ценио и остале наводе ревизије, али их није посебно образлагао ценећи да нису од утицаја за доношење другачије одлуке у складу са овлашћењем из члана 414. став 2. ЗПП.

Из наведених разлога на основу члана 414. став 1. ЗПП Врховни суд је одлучио као у ставу првом изреке.

Захтев тужиоца за накнаду трошкова ревизијског поступка је одбијен као неоснован, јер тужилац није успео у поступку по ревизији.

**Председник већа – судија
Добрила Страјина с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**